

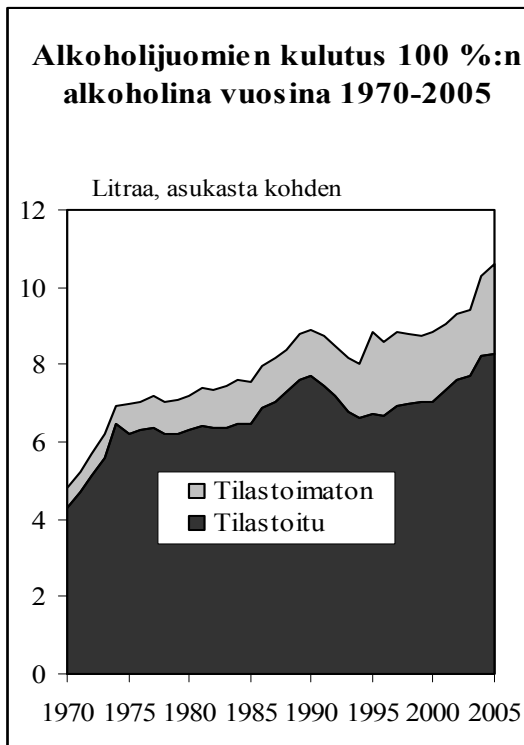
tiedosta hyvinvointia

Tiedustelut: STTV: Lennart Wahlfors
Stakes: Ritva Hein
Esa Österberg

puh. 09-3967 2717
puh. 09-3967 2494
puh. 09-3967 2018

Alkoholijuomien kulutus vuonna 2005

	tuh.ltr	+ - % 05/04
Väkevät juomat	34 650	0,2
Väkevät viinit	4 950	-1,6
Miedot viinit	52 180	2,8
Siiderit	52 860	0,5
Long drink -juomat	25 440	4,7
Mallasjuomat	433 510	1,2
Yhteensä 100 %:n alkoholia	43 300	1,2

**Kokonaiskulutus asukasta kohden
100 %:n alkoholina**

	1995	2000	2003	2004	2005
Tilastoitu kulutus	6,7	7,0	7,7	8,2	8,3
Tilastoimaton kulutus	2,1	1,8	1,7	2,1	2,3
Kokonaiskulutus	8,8	8,8	9,4	10,3	10,6

Alkoholien tilastoitu kulutus lisääntyi noin prosentin vuonna 2005

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus oli vuonna 2005 ennakkotietojen mukaan 43,3 miljoonaa litraa absoluuttialkoholia. Tilastoitu alkoholin kulutus lisääntyi 1,2 prosentilla edellisestä vuodesta. Asukasta kohti alkoholia kulutettiin 8,3 litraa. Vuonna 2004 alkoholin kulutus oli 8,2 litraa. Vuodesta 2003 alkoholin kulutus on kasvanut 8,3 prosenttia.

Alkoholijuomien vähittäismyynti Alkon myymälöistä lisääntyi 0,4 prosenttia ja elintarvikeliikkeissä 3,1 prosenttia. Koko vähittäismyyntin kasvu oli 1,7 prosenttia. An-niskelumyynti väheni 1,2 prosenttia edellisvuodesta.

Vähittäismyyntin osuus tilastoidusta alkoholin kulutuksesta nousi vajaalla prosenttiyksiköllä 83,7 prosenttiin. Alkon myyntin osuus pieniä 43,6 prosenttiin ja elintarvikeliikkeiden osuus nousi 40,1 prosenttiin. Ravintolamyyntin osuus tilastoidusta alkoholin kulutuksesta pieniä 16,3 prosenttiin. Ravintoloiden ravitsemismyyntin arvon ennakoidaan kuitenkin kasvaneen noin neljällä prosentilla mm. ruokamyyntin suotuisan kehityksen vuoksi.

Tilastoimattoman kulutuksen kasvu taittui loppuvuonna

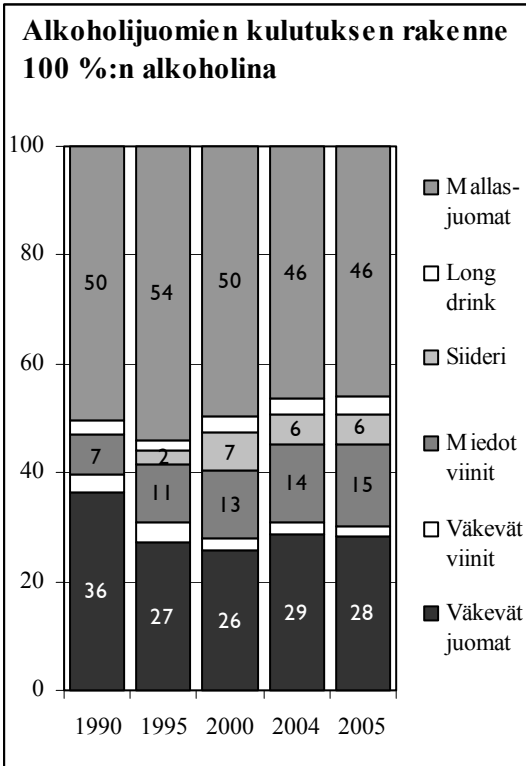
Virallisen kulustilaston ulkopuolelle jää niin kutsuttu tilastoimaton alkoholinkulutus eli matkailijoiden tuoma alkoholi, laillinen ja laitton kotivalmistus, salakuljetus ja korvikealkoholit sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttama alkoholi.

Vuoden 2004 alussa verovapaasti tuotujen alkoholi-juomien tuontikiintiöt muista EU-maista poistettiin, 1.3.2004 Suomen alkoholiveroja alennettiin keskimäärin 33 prosentilla ja 1.5.2004 Virosta tuli EU:n jäsen. Seurauksena oli alkoholijuomien matkustajatuontin lisääntyminen noin kahdella kolmasosalla vuonna 2004 edellisvuoteen verrattuna. Koska Viro oli vuonna 2004 EU:n jäsen vain 8 kuukauden ajan, on luonnollista, että alkuvuonna 2005 matkustajat toivat Suomeen enemmän alkoholia kuin alkuvuonna 2004. Vuoden 2004 ja vuoden 2005 viimeisinä kuukausina matkustajat toivat alkoholia Suomeen suurin piirtein saman määrän.

Vuonna 2005 väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti kasvoi vielä lähes 16 %. Välituotteissa lisäystä oli noin viidennes. Siiderien tuonti nousi 30 % ja long drink-juomien tuonti lähes kaksinkertaistui. Mietojen viinienkin tuonti lisääntyi lähes 40 %. Mallasjuomien tuonti sen sijaan väheni vajaalla 10 %:lla.

Alkoholijuomien laillinen kotivalmistus on tasaantunut alhaiselle tasolle ja alkoholijuomien laitton kotivalmistus sekä salakuljetus ovat edelleen alentuneet. Matkustajatuonti kattaa jo lähes 80 prosenttia tilastoimattomasta kulutuksesta.

Tilastoimaton alkoholinkulutus kohosi viime vuonna noin 2,3 litraan 100 %:n alkoholia asukasta kohti. Sen osuus kokonaiskulutuksesta nousi prosenttiyksiköllä 21,5 prosenttiin.

Alkoholijuomien kokonaiskulutus kasvoi

Alkoholijuomien kokonaiskulutus oli vuonna 2005 noin 10,6 litraa asukasta kohti eli 2,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2004.

Vuonna 2005 kotitalouksien reaalitulojen ennakoidaan kasvaneen runsaat 2,5 prosenttia ja yksityisten kulutusmenojen 2,4 prosenttia. Inflaatio oli 0,9 prosenttia. Alkoholiveroja alennettiin maaliskuun alussa vuonna 2004, minkä vuoksi alkoholijuomien hinnat olivat vuonna 2005 keskimäärin hieman alhaisempia kuin vuonna 2004, vaikka alkoholijuomien hinnat hieman kohosivatkin vuoden 2005 aikana. Vuonna 2005 alkoholijuomien nimellishinnat olivat keskimäärin 1,7 prosenttia alemmalla tasolla kuin vuonna 2004. Kuluttajaintoihin suhteutettuna alkoholijuomien reaali hinnat jäivät 2,6 prosenttia matalammalle tasolle kuin vuonna 2004.

Joulukuusta 2004 joulukuuhun 2005 alkoholijuomien vähittäishinnat nousivat Alkon myymälöissä keskimäärin 0,6 prosenttia ja laskivat elintarvikeliikkeissä 0,3 prosenttia. Ravintoloissa alkoholijuomien hinnat nousivat keskimäärin 1,6 prosenttia.

Kulutuksen rakenteessa ei merkittäviä muutoksia

Väkevien juomien kulutus 100 %:n alkoholina jäi vuoden 2004 tasolle, mutta on edelleen lähes viidenneksen korkeampi kuin vuonna 2003. Vuoteen 2004 verrattuna mietojen viinien kulutus kasvoi vajaat 4 prosenttia, siiderin kulutus vajaan prosentin ja long drink -juomien kulutus lähes 7 prosenttia niin, että Alkossa ja ravintoloissa myytävän vahvan long drinkin kulutus kasvoi ja elintarvikeliikkeissä myytävän käymisteitse valmistetun long drinkin kulutus laski.

Mietojen viinien osuus tilastoidusta kulutuksesta kasvoi prosenttiyksiköllä ja väkevien juomien osuus pieneni vastavasti.

Alkon myymälöiden määrä lisääntyi, ravintoloiden kokonaismäärä pysyi ennallaan ja elintarvikeliikkeiden määrä väheni

Alkoholijuomien jakeluverkosto 2005

	vuosi 2005	muutos vuodesta 2004
Alkon myymälät	327	+7
Alkon luovutuspaikat	139	-2
Elintarvikeliikkeet	6 699	-140
Tilaviini- ja sahtimyyvälät	54	0
A- ja B-ravintolat	5 546	+237
C-ravintolat	2 912	-235
Ravintolat yhteensä	8 458	+2

Anniskeluravintoloiden kokonaismäärän pidempään jatkunut väheneminen pysähtyi. Vuodesta 1995 ravintoloiden kokonaismäärä on kuitenkin vähentynyt runsaalla 1000:lla siten, että enintään 4,7 tilavuusprosenttisia juomia anniskelevien C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 3077:llä ja väkeviä juomia anniskelevien ravintoloiden määrä lisääntynyt 2 054:llä.

Alkoholin käytön aiheuttamat haitat rasittavat yhteiskuntaa

Alkoholijuomien kulutus on kasvanut 2000-luvulla. Lisääntynyt alkoholin kulutuksen kasvu näkyy myös alkoholin käytön aiheuttamissa sosiaalisissa ja terveydellisissä haitoissa. Ennakkotietoja vuoden 2005 haittojen kehityksestä saadaan poliisitilastoista. Näihin osoittimiin saattaa kuitenkin suuresti vaikuttaa poliisin toiminta ja voimavarat.

Vuoden 2005 ennakkotietojen mukaan poliisin kotihälytysten määrä kasvoi runsaat 9 prosenttia. Poliisin tietoon tulleiden pahoinpitelyrikosten kokonaismäärä kasvoi 2,5 prosenttia siten, että lievät pahoinpitelyt lisääntyivät yli 6 prosenttia ja pahoinpitelyt 2 prosenttia. Sen sijaan törkeiden pahoinpitelyjen määrä väheni 8 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuoteen 2004 verrattuna rattijuopumustapausten määrä väheni keskimäärin 3,5 prosenttia siten, että törkeiden rattijuopumustapausten määrä väheni 5,5 prosenttia ja muut vajaan prosentin. Päihtyneenä säilöön otettujen määrä väheni runsaat 3,5 prosenttia. Kaikki edellä mainitut haittaosoittimet olivat edelleen korkeammalla tasolla kuin vuonna 2003.

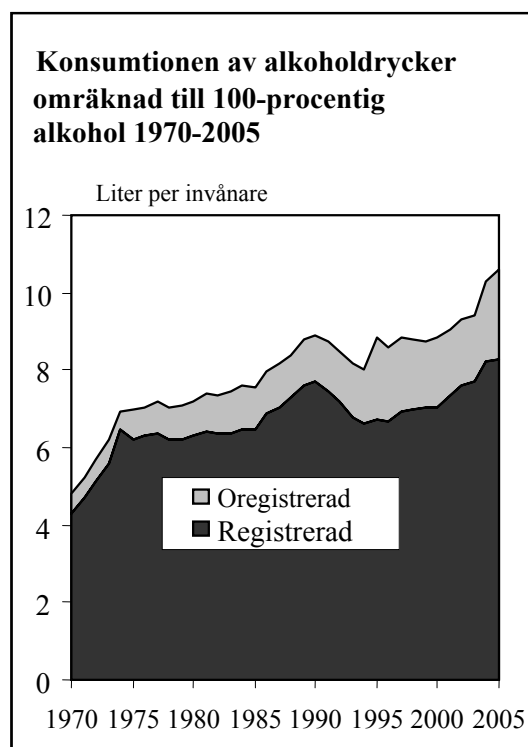
Vuonna 2004 alkoholin käytön seurauksena kuoli tilastojen mukaan 2 844 henkeä eli 358 henkeä enemmän kuin edellisellä vuonna. Alkoholisairauksiin ja myrkytykseen kuolleiden määrä oli viidenneksen suurempi ja tapaturmaan tai väkivaltaan päihdyksissä kuolleiden määrä 8 prosenttia suurempi kuin vuonna 2003. Sairaaloissa kirjattiin 26 673 hoitojaksoa, joissa alkoholi oli päädiagnoosina. Niiden määrä lisääntyi lähes 2 200 jaksolla eli 9 prosenttia. Vuoden 2005 tilastotiedot alkoholiehtoisista kuolemantapauksista ja sairaanhoitojaksoista valmistuvat tämän vuoden lopulla.

Förfrågningar: STTV: Lennart Wahlfors
Stakes: Ritva Hein
Esa Österberg

tfn 09-396 727 17
tfn 09-396 724 94
tfn 09-396 720 18

Alkoholkonsumtionen 2005

	tusen liter	+ - % 05/04
Starka alkoholdrycker	34 650	0,2
Starkviner	4 950	-1,6
Lättviner	52 180	2,8
Cider	52 860	0,5
Longdrinkar	25 440	4,7
Maltdrycker	433 510	1,2
Totalt 100-procentig alkohol	43 300	1,2

Den totala konsumtionen per inv. omräknad till 100-procentig alkohol

	1995	2000	2003	2004	2005
Reg. konsumtion	6,7	7,0	7,7	8,2	8,3
Oreg. konsumtion	2,1	1,8	1,7	2,1	2,3
Total konsumtion	8,8	8,8	9,4	10,3	10,6

Den registrerade alkoholkonsumtionen ökade cirka 1 procent 2005

Enligt preliminära uppgifter var den registrerade alkoholkonsumtionen 43,3 miljoner liter absolut alkohol år 2005. Den hade ökat 1,2 procent från föregående år. Alkoholkonsumtionen per invånare var 8,3 liter, medan den hade varit 8,2 liter år 2004. Jämfört med 2003 hade alkoholkonsumtionen ökat 8,3 procent.

Detaljför säljningen av alkohol i Alkos butiker ökade 0,4 procent och i livsmedelsbutikerna 3,1 procent. Hela detaljför säljningen ökade 1,7 procent. Försäljningen av alkoholdrycker för servering (partiförsäljarnas leveranser till restauranger) minskade 1,2 procent från året innan.

Detaljför säljningens andel av den registrerade alkoholkonsumtionen ökade med knappt 1 procentenhet till 83,7 procent. Alkos andel av försäljningen minskade till 43,6 procent och livsmedelsbutikernas andel ökade till 40,1 procent. Restaurangförsäljningens andel av den registrerade alkoholkonsumtionen minskade till 16,3 procent. Restaurangernas förplägningsintäkt förväntas emellertid ha ökat cirka 4 procent bl.a. till följd av att matförsäljningen utvecklats gynnsamt.

Den oregistrerade alkoholkonsumtionens ökning upphörde i slutet av året

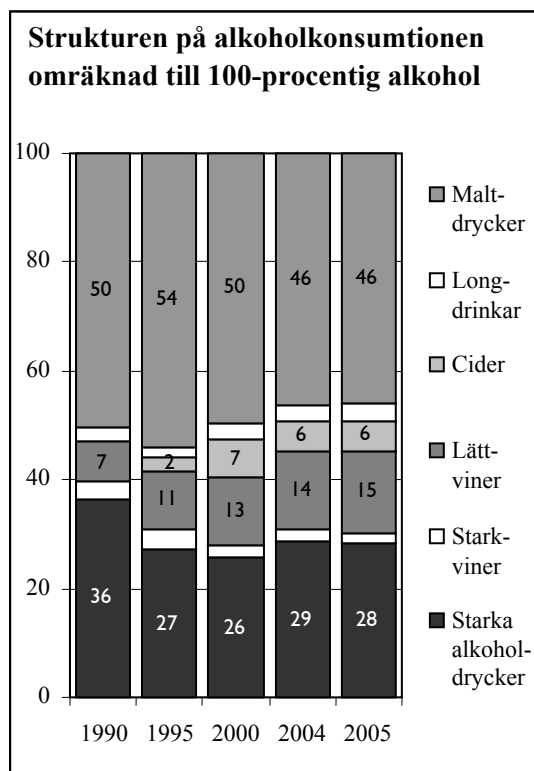
Den officiella konsumtionsstatistiken omfattar inte den så kallade oregistrerade alkoholkonsumtionen, dvs. alkohol som resenärer importerar, laglig och olaglig hemtillverkning, smuggling, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som finländare konsumerar utanför Finlands gränser.

I början av 2004 avskaffades kvoterna för skattefri import av alkohol från andra EU-länder, den 1 mars 2004 sänktes alkoholskatten i Finland med i snitt 33 procent och den 1 maj 2004 blev Estland EU-medlem. Till följd av detta ökade resenärernas införsel av alkohol cirka två tredjedelar år 2004 jämfört med året innan. Eftersom Estland hann vara EU-medlem endast åtta månader år 2004, är det naturligt att resenärerna importerade mer alkohol till Finland under första delen av 2005 än under motsvarande period 2004. Under de sista månaderna 2005 importerade resenärerna ungefär lika stora mängder alkohol till Finland som under 2004 års sista månader.

År 2005 ökade resenärernas import av starka alkoholdrycker nästan 16 procent. För mellanprodukternas del var ökningen cirka en femtedel. Importen av cider ökade 30 procent och importen av longdrinkar fördubblades nästan. Även importen av lättviner ökade nästan 40 procent. Däremot minskade importen av maltdrycker knappt 10 procent.

Den lagliga hemtillverkningen av alkoholdrycker har stabiliserats på en låg nivå, medan den olagliga hemtillverkningen av alkoholdrycker och smugglingen har fortsatt att minska. Resenärernas import utgjorde redan nästan 80 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen.

Den oregistrerade alkoholkonsumtionen ökade senaste år till cirka 2,3 liter 100-procentig alkohol per invånare. Dess andel av den totala konsumtionen ökade med 1 procentenhet till 21,5 procent.

Den totala alkoholkonsumtionen ökade

År 2005 var den totala alkoholkonsumtionen cirka 10,6 liter per invånare, dvs. 2,5 procent större än 2004.

Man räknar med att hushållens realinkomster ökade drygt 2,5 procent och privatpersonernas konsumtionsutgifter 2,4 procent år 2005. Inflationen var 0,9 procent. Till följd av att alkoholskatterna sänktes i början av mars 2004 var priserna på alkoholdrycker i snitt lite lägre 2005 än 2004, trots att priserna på alkoholdrycker steg lite under 2005. År 2005 var de nominella alkoholpriserna i snitt 1,7 procent lägre än 2004. I relation till konsumentpriserna förblev priserna på alkoholdrycker 2,6 procent lägre än 2004.

Från december 2004 till december 2005 steg detaljpriserna på alkoholdrycker i snitt 0,6 procent i Alkos butiker och sjönk 0,3 procent i livsmedelsbutikerna. På restaurangerna steg alkoholpriserna i snitt 1,6 procent.

Inga större förändringar i konsumtionsstrukturen

Konsumtionen av starka alkoholdrycker omräknad till 100-procentig alkohol förblev på samma nivå som 2004, men den var fortfarande nästan en femtedel högre än 2003. Jämfört med 2004 ökade konsumtionen av lättviner knappt 4 procent, ciderkonsumtionen knappt 1 procent och longdrinkkonsumtionen nästan 7 procent. Konsumtionen av den starka longdrink som säljs i Alkos butiker och på restauranger ökade och konsumtionen av den longdrink som tillverkats genom jäsnings och som säljs i livsmedelsbutikerna minskade.

Andelen lättviner av den registrerade konsumtionen ökade 1 procentenhet, medan andelen starka alkoholdrycker minskade lika mycket.

Antalet Alkobotiker ökade, det totala antalet restauranger var oförändrat och antalet livsmedelsbutiker minskade.

Distributionsnät för alkoholdrycker 2005

	2005	ändr. år fr. 2004
Alkos butiker	327	+7
Alkos utlämningsställen	139	-2
Livsmedelsbutiker	6 699	-140
Gårdsvins- och sahtibutiker	54	0
A- och B-restauranger	5 546	+237
C-restauranger	2 912	-235
Restauranger totalt	8 458	+2

Minskningen av det totala antalet restauranger med serveringstillstånd, som pågått redan en längre tid, upphörde. Sedan 1995 har det totala antalet restauranger emellertid minskat med drygt 1 000, dvs. antalet C-restauranger som serverar drycker med högst 4,7 volymprocent har minskat med 3 077 och antalet restauranger som serverar starka alkoholdrycker har ökat med 2 054.

Skadeverkningarna av alkoholkonsumtionen anstränger samhället

Alkoholkonsumtionen ökade under 2000-talet. Den tilltagande konsumtionsökningen syns också i alkoholens sociala och hälsorelaterade skadeverkningar. Preliminära uppgifter om utvecklingen av 2005 års skadeverkningar fås ur polisens statistik. Dessa indikatorer kan emellertid i hög grad påverkas av polisens verksamhet och resurser.

Enligt de preliminära uppgifterna för 2005 ökade antalet polisbesök i hemmen drygt 9 procent. Det totala antalet misshandelsbrott som kommit till polisens kännedom ökade 2,5 procent: fallen av lindrig misshandel ökade över 6 procent och misshandelsfallen 2 procent. Däremot minskade antalet fall av grov misshandel 8 procent från föregående år. Jämfört med 2004 minskade antalet rattfyllerifall i snitt 3,5 procent: antalet fall av grovt rattfylleri minskade 5,5 procent och annat rattfylleri knappt 1 procent. Antalet omhändertagna berusade personer minskade drygt 3,5 procent. Alla ovannämnda indikatorer för skadeverkningar var fortfarande på en högre nivå än 2003.

År 2004 avled 2 844 personer till följd av alkoholbruk, dvs. 358 personer mer än året innan. Antalet personer som avlidit till följd av alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning var en femtedel större än 2003, medan antalet berusade personer som avlidit till följd av en olycka eller våld var 8 procent större än 2003. På sjukhusen registrerades 26 673 vårdperioder med alkoholrelaterade sjukdomar som huvuddiagnos. Antalet ökade med nästan 2 200 under perioden i fråga, dvs. 9 procent. Statistikuppgifter om antalet alkoholrelaterade dödsfall och perioder av sjukhusvård 2005 fås i slutet av detta år.